

Halász Endre, a közkedvelt Bandi bácsi a Bokor Közösségnek az a papja volt, akinek talán a leginkább sikerült megvalósítania egyházközségében a Bokor lelkipáztorkodással kapcsolatos elképzeléseit. Halálának 10. évfordulója alkalmából az alábbi vallomásokkal idézzük föl alakját.

Halász Bandi bácsira emlékezve

1968-ban öt évi együttjárás után határoztuk el, hogy összeházasodunk: Zalatnay Márti és Kaszap István. Ez a fontos döntés február első napjaiban történt. Az én családom a Mátra alján fekvő Jobbágyiban, Márti és családja Pécelen élt. Célszerűnek látszott a Pécelen működő Halász Bandi bácsit felkérni, hogy működjön közre házassági fogadalmunkon és ünnepségünkön.

Szerencsére Bandi bácsi jól ismerte a református, evangélikus és katolikus gyökerekkel is rendelkező Zalatnay családot, és így igent mondott megkeresésünkre, jöllehet csupán pár nappal a kifizető időpont előtt kerestük meg őt. A jegyesoktatásra csak egyetlen időpontot tudott adni, amit természetesen elfogadtunk. A kora este kezdődő oktatásra mi rövid időt szántunk, mert azt gondoltuk, hogy minden szükséges tudással rendelkezünk, amire az ifjú párnak ilyen esetben szüksége van. A részünkről rövidre tervezett oktatás közel hajnalig tartó megbeszéléssé fejlődött. Mindketten birtokában voltunk a református, illetve katolikus hagyományos vallási ismereteknek, de Bandi bácsi arról a kereszténységről beszélt nekünk, amely az evangéliumok jézusi tanítására épít. Nagyon megfogott minket mondanójának magvas tartalma, az állítások logikus egymáshoz kapcsolódása, és az egész racionalitása. Egyáltalán nem bántuk, hogy a tervezett idő többszörösét töltöttük nála. Feladatot is kaptunk: minden este elalvás előtt együtt mondjuk el a Miatyánkot. Másnap Bandi bácsi tanuskodása mellett, a Rókus kápolnában örök hűséget fogadtunk egymásnak, aminek ma már 43 éve.

Rövid péceli tartózkodás után Angyalföldön egy jó barátunktól bérelhettünk lakást nagyon olcsón, ahová később testvéremet is befogadtuk. Bandi bácsi kérését minden este teljesítettük.

Összesen 2 és fél évet töltöttünk Angyalföldön, mert aztán kedvező feltételekkel szállhattunk egy Pécelen épülő OTP-társasház egyik lakásának megvásárlásába; a ház egész gyorsan felépült, és így 1971 nyarán visszaköltöztünk Pécelre.

Testvérem rövid időn belül elkezdte látogatni az ifjúsági hittan előadásait, és nagyon lelkesen biztatott minket is, hogy nekünk is ott lenne a helyünk. Eldöntöttük, hogy vasárna-

ponként részt veszünk a szentmisén. Bandi bácsi azonnal észrevette, hogy megjelentünk, s rögtön megkeresett minket, kedvesen hívott a különböző alkalmakra. Prédikációi nagyon tetszetek – nem csoda, mert mindig tartalmas és napi gyakorlatban alkalmazandó tételeket mondott –, és a gitáros énekek is nagyon megfogtak minket. Abban az időben Sillye Jenő és barátai rendszeresen jártak Pécelre énekelni.

Pár hét múlva névre szóló meghívót kaptunk egy előadásorozatra. Minden hónap utolsó szombatjára előadókat hívott, akik csupa értelmes dolgot mondtak, és a hallgatóság minden előadás után szabadon kérdezhetett. Ez nagyon tetszett nekünk. Egyre inkább kereké formálódott a jegyesoktatáson kapott tömör tanítás. Először kicsit még húzódoztunk, amikor Bandi bácsi előállt azzal az ötlettel, hogy kis baráti csoportokat kellene alakítanunk. Neki persze pontos terve volt, hogy melyik csoportba mely házaspárok tartozzanak. Szimpatikus házaspárok közé sorolt minket, elfogadtuk, hogy rendszeresen találkozzunk, hogy a házigazdaság sorban menjen, és hozzánk is jöjjön a társaság, amikor mi vagyunk soron. Időközben az is kiderült, hogy az utolsó szombati előadók a Bokor jeles képviselői voltak, és az is, hogy tulajdonképpen mi a Bokor egyik közössége vagyunk.

Bandi bácsi kérésére vállaltuk, hogy elmegyünk az első lelkigyakorlatunkra. El nem tudtuk képzelni, hogy napokon keresztül, feszes időbeosztás mellett, számunkra részben ismeretlen emberek társaságában jól érezzük magunkat, tartalmas és hasznos ismeretekre tehetünk szert. Nagy élmény volt a közös, szabadon mondott hangos ima.

A lelkigyakorlat után komoly lendületet kapott közösségi életünk. Nagy elánnal vetettük bele magunkat a tanulásba, az evangéliumok elemzésébe, a tanultak napi alkalmazásába. Észrevettük mások rászorultságát. Amit magunktól nem vettünk észre, arra a Bandi bácsi felhívta a figyelmünket. Aktivitásunk megmutakozott az egyházközségi életben is. Képviselőtestületi tag lettem, lassan minden engedélyt hivatalosan is megkaptam, amely egy civilt felhatalmaz az egyházközségi munkára. Fokozatosan Bandi bácsi legfontosabb segítői közé tartoztunk. Nem-

csak mi voltunk rendszeres látogatók a templomban és a plébánián, hanem Bandi bácsi is rendszeres vendég nálunk, a közösségi találkozókön kívül is. Meghitt, baráti beszélgetéseket folytattunk, amelyekből persze soha nem maradt ki Isten Országának péceli építésének ügye sem. Évek tanulása és elköteleződése után Bandi bácsi biztatására közösségvezetést vállaltunk. Olyan testvéreket ajánlott az ifjúság soraiból, akikkel életre szóló barátságot kötöttünk, és jelenleg, több évtized elteltével is élvezzük a közösségi élet szépségeit, és próbáljuk közösen megoldani a nehézségeket, támogatni másokat.

Bandi bácsi baráti-testvéri figyelemmel kísérte Dévai Zoliékkal megálmodott, és közösen megépített közösségi házunkat. Gyerekeinket iskolai és templomi keretek között tanította, keresztelte, vitte elsőáldozásra. Rendszeres, aktív résztvevője, szellemi támogatója volt a több mint száz péceli közösségi tag részvételével rendezett programjainknak. „apai nagypapai” örömmel követte a házunkba érkező fiatal párokat, a született gyermekeket. Természetesen mi is maradtunk aktív szervezői és szolgálói a templomi programoknak egészen addig, amíg a püspök úr feltehetően állami nyomásra tett kérését – pünkösdi Bokor-ünnepen ne engedje be a templomba az ide érkezőket – meg nem tagadta: ezért azonnali hatállyal nyugdíjazták, és Szadára helyezték. A testvéri-baráti kapcsolat így is élete végéig megmaradt közöttünk. Kölcsönösen segítettük egymást, továbbra is részt vett a péceli közösségi programokon, de érthető módon már meg kellett osztani az idejét és energiáját. Különösen azt követően, amikortól elindította az alkoholistamentő szolgálatot. Élete végéig tartott testvéri barátságunk.

Mit adott ő nekünk? Az Életet, a keresztény életformát, amelyet Bulányi Gyurka bácsi nyomában a sok Bokorbeli testvérral együtt folyamatosan pontosíthatunk, és hozzáigazíthatjuk a Jézustól kapott mintához, erőnket megfeszítve igyekezhettünk a minél hitelesebb megvalósításon.

Hálával, nagy tisztelettel és testvéri szeretettel emlékezve Bandi bácsi halálának tizedik évfordulóján, feleségem, Márti nevében is:

Kaszap István
Pécel

Bandi bácsim emlékezete

Bandi bácsit 18 éves koromban, életem első lelkigyakorlatán ismertem meg. Akkoriban 1973-at írtunk, s a találkozó helyszíne az utolsó pillanatban változott Simonyi Gyusziék lakására. Én belépve harsány „Csókolom”-mal köszöntem Bandi bácsinak, azt hívén, hogy ő Gyuszi apukája. Márpedig aki nem ismerte fel azonnal Bandi bácsiról – akár pizsamában is – hogy pap, az nem sok tapasztalatról tett tanúbizonyosságot. Az a három nap meghatározó volt az életemben. Ott találkoztam a testvérek imáján keresztül az élő és jelenvaló Istennel! Onnan számítom a megtérésemet, s bár azóta is sokat vitatkozom Istennel, az, hogy létezik, e lelkigyakorlat óta sohasem volt kétséges számomra. A lelkigyakorlat végén hosszan beszélgettem Bandi bácsival, rázúdítva éppen akkori önmagammat. Több évtized után egy áldó imájában így emlékezett meg erről: „Miből lesz a cserebogár? Amikor Melindát megismertem, szinte csak önmagával törődő, szerelmes kis fruska volt. Ma pedig sokak – köztük papok – vigasza.” Hát a megállapítás első fele nem derített fel, de hálás voltam a második feléért.

1975-ben Pestre kerültem, onnan a péceli közösségbe kezdtem járni, s igen hamar Bandi bácsi lelki gyermekeként tapostam Isten útját. Elfogadó szeretete mindig biztonságot jelentett számomra. Különösen jó volt vele lenni azután, hogy Édesapám aránylag korán hazament az Úrhoz. Kicsit apapótlék is volt számomra.

Amikor a karizmatikus megújulás „betört” Pécsre, vadul érdeklődtem tőle, hogy mit gondol a nyelveken szólásról, prófétálásról, lélekben nyugvásról stb. Elgondolkozott, s azt mondta: „Mindent meg kell vizsgálni, s meg kell nézni a gyümölcseit. Istennek bőven lehetnek olyan útjai, amelyeket én nem ismerek még, vagy a Bokor még nem ismer”.

Amikor a főiskolán igencsak utáltam az etikatanáomat, mert olyan butaságokat mondott Istenről, hogy teljesen felbőszítet, akkor azt mondta: „Ha egy hajó léket kap, és nem tömik be a lyukat, akkor elsüllyed. Ha a hívő ember életében van valaki, akit nem szeret, akkor léket kapott a kereszténysége.” Ez a mondat azóta is arany szabály az életemben. Elképzelem, hogy a számomra nehéz ember becsönget hozzánk, vagy váratlanul összefutok vele, s ha lesüllyed a gyomrom, akkor vad imába kezdek kapcsolatunkért, mert bizony ott akkor nincs minden rendben.

Férjemmel, Tamással is sokat beszélgetett, ő esketett minket, s keresztelte mind a hat gyerekünket. Három nagy gyerekünk közösségi elsőáldozásán mondtuk neki: „Bandi bácsi, olyan fiatalos vagy, hogy még esketni is te fogod őket!” „Vállalom” – jött a mosolygós válasz.

Sajnos nem így lett. Csoda volt látni a szadai plébánián a három kisöregget – Bandi bácsit, Márta nénit, a nővérét és Elza nénit, a házvezetőjüket –, amint együtt cipelik az élet nehe-

zét, akkor is csak másokra figyelve, igazi otthont nyújtva minden belépő számára.

Élete vége felé sok minden összezavarodott benne, de akkor is Isten ügyeiben gondolkozott. A kórteremben négyen feküdtek. Egyszer csak így szólt: „Kicsit furcsán van szervezve ez a lelkigyakorlat, hogy nincs külön szobája a papnak. Kicsit kellemtelen, de hát biztosan így volt hely. [kigyulladt a nővérhívó] Meg az is különös, hogy lámpa jelzi, ha kezdenem kell az előadást. De hát nem baj!”

Minden tisztelem Edinéé, aki megápolta, de fájt, hogy nem mi lehettünk körülötte. Akkor is, ha a végnapjaiban teljesen összekuszálódott benne képzelet és valóság. Szerettem volna gyakran ott ülni mellette, csak fogni a kezét, s hálátelt szívvel megköszönni Istennek, hogy adta nekem. Keresztanyám azt mondta egyszer: „Lelkivezetőt csak egyszer ad az Isten, akkor is csak jókedvében!” Hát nem tudom, igaz-e a mondás, de azóta nem találtam senkit, aki kicsit is pótolhatta volna Bandi bácsimat. De köszönöm neki, hogy felnőtt, imádkozó emberre nevelt, s így talán nem kutyulodom el túlságosan.

Bármikor hallom azt a szót, hogy „bölc”, most is csak ő jut róla eszembe! Várom, hogy Odaát újra találkozzunk, s szelíd mosollyal felvilágosítson az ottani szokásokról!

Köszeginé Rihmer Melinda Pécs

Partner volt

Sok éven át csak hallomásból tudtuk, ki a Bandi bácsi, de személyes kapcsolatunk nem volt vele. Azután az Iszákosmentő és a Betánia Szeretetszolgálat Rezső tér sarkára költözése hozta meg az egészen szoros, bár akkor sem igazán személyes kapcsolatot.

1994-től akkor még kis, de számunkra legnagyobb gyerekeink jártak hozzá hittanra. Nem magukban, hanem mondhatni bokros hittanra Kaszap Istvánék, Bisztray Gyuriék fiával, Márczi Misivel. Ez inkább a hagyományos, kinyilatkoztatós hittan volt, mint megbeszélős, bár voltak kérdések, és volt visszakerdezés. Heti rendszerességgel folyt, és gyerekeink szerettek járni. Akkor is, amikor a többiek már nem, és sikerrel hívták házukbeli barátait, akik nem vol-

tak bokrosok. Két nagyobb fiunk Bandi bácsi által keresztelkedett, és lett elsőáldozó. Hogy mi ennek a különleges jelentősége? Bandi bácsi partner volt, megértő és együttműködő. Elfogadta indoklásunkat, hogy miért tizenévesen akarjuk a keresztelést, és nem csecsemőkorban, miért külön a keresztelést és külön az elsőáldozást, hogy templomban szeretnénk sok emberrel, de csak ott, ahol a Bokrot és a gitározást is elfogadják. Jött oda, ahol helyet találtunk, és megértette, hogy nem szeretnénk elmondani a Sátánnak ellentmondó fogadalmakat, hanem helyette gitáros hitvallást kívánunk. Ameddig betegsége engedte a találkozásokat, a fiúk jártak hozzá, és miután elköltözött, nagyon hiányzott mindannyiunknak.

A fiúk – talán neki is köszönhetően – rendszeres áldozók és templomba járók, méghozzá úgy, hogy ezzel együtt erősen kritikus, Bokor-érmű mai fiatalok. A szentségfelvétel ünneppé tétele, ennek az új gyakorlatnak a megalapozása sikerült – reméljük, hogy többi gyerekünk is így éli meg.

És még egy apróság. Amikor Bandi bácsi már erősen feledékeny volt, nem mindig emlékezett kapcsolatunk időpontjaira és saját szerepére az együtt dolgozásban; ám ha írnia kellett a hitéletéről, beszámolnia a fiúkról egy ösztöndíjpályázatban – bármily hihetetlen, de azt szellemileg frissen, nagyon pontos összeszedettséggel és tanúságtévően tette meg.

Pálkás Laci és Orsi Budapest

Egy ember, aki előttünk járt

Ebben a városban születtem. Itt jártam óvodába, iskolába. Megfigyeltem mindent, ahogy arra csak a gyerekek képesek: a faltól a házak falán, a görbe villanyoszlopot, a fa gyökerét, ahogy évről évre erejével repeszi a járda aszfaltját..., s egészen addig a napig azt hittem, „tudom, hogy merre mennek, kik mennek az úton” (Radnóti: Nem tudhatom).

Más a város nappal, és más éjszaka. Az éjszakát sokan, sokféleképpen megírták már versben, dalban, prózában, reklámszövegben. A művészek változatosnak látták és láttatják az éjt, mint a kicsapongó, a felszabadult vagy a tomboló vidámság helyét, vagy mint a megérdemelt nyugalom, pihenés, feltöltődés idejét. Azt, amikor az alvó nem játszik szerepet. Az Éj leveszi nappal viselt álarcát, és maga mellé helyezi (Michelangelo, Medici kápolna).

Amit akkor éjjel láttam és tapasztaltam, új volt és megrendítő. Nem hittem, hogy ilyen, emberi tartózkodásra alkalmatlanná züllesztett, lakásnak mondott zugok vannak a belváros fényes f utcáinak mélyén, kivilágított, szobrokkal ékes homlokzatok mögött. Aznap este sokfelé jártunk a vegetálás alja, a kút mélye, a nincs tovább, nincs hová, nincs miért tényei és körülményei között. Vastagon leéggett lábosok és kiürült pálinkás üvegek, földre dobott, évtizedes szalmazsák-matrac a földön, megfejthetetlen, keserű, sűrű szagok, tömör homály akkor is, ha ég az egy szál villanykörte. Leülni nem lehet, nincs hová, de nem is tanácsos.

Egy pillanatra kívülről látom a képet, amelynek mellékszereplője vagyok.

Középen egy magas, elegáns, szemüveges, magas homlokú, ősz hajú úr áll, és éppen beszél. Megjelenése megdöbbenést és zavart vált ki. Személye és szavai a lehetőség és a sivárságba rögzöttség ellentétét elképzelhetetlen mértékig fokozzák. Végtelenül szelíd, türelmes, rábeszélő, megértő és erőt sugárzó. Csak kér. Annyit, hogy a kedves házigazdák jöjjenek el a lelki gyakorlatra, ahol

már minden készen van a fogadásukra. Barátai készítenek reggelit, ebédet, vacsorát, ne legyen gondjuk semmire. Nagyon várja őket, nagy szeretettel, hittel és reménnyel van irántuk. Bízunk bennük. Meg lehet szabadulni a rabságból, az alkohol rabságából is, segítők kezek nyúlnak ki felénk, nincsenek egyedül. A Szabadító az Úristen maga, aki számít rájuk, kedves gyermekeinek tudja és akarja őket. Ezért vagyunk itt. Ezen vendéglátói számára volt egy meghívása, amire ők igent mondtak, de aminek ma nem tettek eleget. Vártunk rájuk estig, és mivel nem érkeztek meg,

gondoltuk, hogy felkeressük őket, ha valami félelem, vagy egyéb lenne az akadály, eloszlatnánk. Azért jöttünk, hogy megismételjük az invitálást, segítsünk az esetleges hátráltató körülmények leküzdésében.

A zavar és a döbbenet alig elviselhető mértékűre fokozódik. Kifogások nem segítenek, a lélek vergődésének hebegő hangjai szaggatottan törnek utat a sötétben. A szituáció több mint kínos. A szerényen elegáns, szemüveges, magas homlokú, ősz hajú úr,

és akit képvisel, a Názáreti, látszólag nem érzékeli ezt. Fesztelen, szerény, és bizakodik, hogy nem jött hiába. Bízunk bennük – bennük, akiket az élet arra tanított, hogy ne bízzanak senkiben, a napi tapasztalat pedig arra, hogy még magukban sem; bennük, akikben eddig még soha senki sem bízott, akiknek még eddig soha „nem volt emberük” (Jn 5,2–16).

Az aznap éjjeli körút, miután számos hasonló helyszínt érintett a városban, éjfél körül ért véget. Mikor kezdődött? Talán késő délután, talán évekkal vagy inkább évtizedekkel azelőtt. Aznap délután egy épülőfélben

lévő házban a szerény körülmények készen álltak az első, Bandi bácsi által kezdeményezett, életre hívott Katolikus Iszákosmentő Lelki gyakorlatához. Vacsora az asztalon, matracok előkészítve, a háziasszony bevásárolt és felkészült a háromnapos lelki gyakorlatra. A hosszú hónapok óta érlelt lelki, szellemi muníció, az első esti imához és beszélgetéshez az emeleti szoba, még vakolatlanul, de gyertyával és egy kis mezei virágcsokorral az asztalon várta a meghívottak érkezését. A család gyerekei, mind a tízen, lázban égtek, mindenkinek volt még egy ötlete, még egy simítani, kiegészíteni, eligazítani valója. Mindnyájan izgattak voltunk, az akarás és az esély, amit kaptunk, hogy most esetleg átgorhatjuk saját árnyékunkat, hogy éppen most elkezdődik és megtörténik valami fontos, valami lényeges, lendületben tartott valamennyiünket a nap folyamán, az elő-

készületek alatt. De egyszer aztán elkészültünk. Késő délután lett. És elkezdődött a tanácstalanság ideje.

Öt óra, hat óra, hét óra. A remény és a reménytelenség pólusai közötti belső ingadozás talán egy kicsit gyakoribbá tette Bandi bácsi mindig fegyelmet, visszafogott gesztusait. A kézdörzsölés, a homlokot, hajat végigsimító kéz mozdulatai mindenről pontosan beszámoltak. A szemüveg egyre többször szorult igazításra.

Nem jött el senki. Nem jelentkezett senki. A hangulat szorongóvá vált. Ebben a szorongó hangulatban Bandi bácsi kapva kapott a javaslaton, hogy látogassuk végig a meghívottakat. Honnan ismerte a meglátogatottakat, honnan ismerte a körülményeket és a helyeket? Őt

mindenütt ismerték, és megismerték.

Magam egészen addig a napig azt hittem, „tudom, hogy merre mennek, kik mennek az úton”. Azóta, hogy kísérője voltam, és vele jártam végig azt az éjszakát, azt tudom, hogy élt közöttünk egy magas, szerény és kitartó, Is-

tennek elkötelezett, ősz hajú úr, egy ember, egy pap, Jézus tanítványa, aki előttünk járt. Hozzánk is eljött, bárhol, bármilyen körülmények között élünk is, hogy az a nap, vagy egy másik, fordulónap legyen az életünkben, az életben.

**Vinczéné Géczy Gabriella
Budapest**

Elénk élte az evangéliumot

Bandi bácsit távolabbról szinte Borközösségbe kerülésemről ismerem. Pontosabban akkortól, mikor Király Náci elvitt az első Bokor-ünnepre. Akkoriban, úgy emlékezem, mindig Pécel volt az ilyen nagy ünnepek helyszíne. Aztán amikor jó munkája „jutalmaként” nyugdíjba küldték, ez a kis kapcsolat is megszakadt, csak a híreket hallottam felőle, hogy nem tört össze, hanem új munkába kezdett, iszákosokkal kezdett foglalkozni.

Bandi bácsiban egyszerre volt meg a „bocsánat, hogy élek” és a „tudom, mit akarok” életstílus. Végtelenül szelíd, halk szavú, csak szépről és jóról beszélő, szemérmes ember, azt hinném, az első találkozó után világga szalad a kemény, durva, esetenként nagyon is trágár alkoholistáktól. De nem, ez nem az ő formája volt. Megszelídítette az embereket. És nem szépítette a valóságot, de elmondta az isteni valóságot.

Aztán egyszer Belső Bea hívott, menjek gitározni egy iszákosmentő lelkigyakorlatra. Akkoriban, mint ráérvő ember, szívesen elvállaltam ezt a feladatot. Ezek után évekig évente

négyszer 3-4 napra, és ha lehetett, a havi egyszeri lelkinapra is eljártam gitározni, és főleg a lelkigyakorlatokon együtt lenni a „gondozókkal” és „gondozottakkal”. Azért az idézőjel, mert az irányok soha nem egyfelé mutatnak. Rengeteget kaptam a „gondozottaktól”, nagyon sokat tanultam nemcsak Bandi bácsitól, Kovács Tádétól, hanem Vágó Marikától, Kőte Gyuritól, Pista bácsitól is (szegény, szegény jó Belső Beáta, még ma is hallom, ahogy mondja) – az életről, az élet értelméről, a hitről. Az előadások oroszlánrészét Bandi bácsi és Tádé vállalta, mind nagy élmény volt nekünk.

Bandi bácsi a maga szelíd életével, stílusával egyben tartotta a társaságot. Nem volt fegyvertelenség, kielégés. Mintha valaki katonai vasfegyelmet tartott volna. De nem, ő csak a szeretettel érte el mindezt. Tisztelte, becsülte, szerette őt ott mindenki. Bandi bácsi, azt hiszem, nem hitte el magáról, hogy mekkora egyéniség. Talán a családjában előforduló más jelentős egyházi személyekhez képest kisebbnek érezte magát. De mi úgy láttuk, hogy elénk éli azt az evangéliumot, amelybe a Gyurka bácsival

való találkozás után annyira beleszeretett.

És ez az evangélium kemény volt, az ő végtelenül szelíd természetében olyan kitartást hozott, amire mindnyájan felnéztünk. Mesélte, egyszer egy lelkigyakorlaton csengettek. Ő volt a házigazda. Az érkezők (talán püspöki meghatalmazottak? nem emlékszem) felelősségre vonták. Ki hajtalmazta fel, hogy lelkigyakorlatot tartson. Bandi bácsi kezében ott volt a Szentírás. Felmutatta, és így válaszolta: Jézus. És nem hatották meg a fenyegetések, nem küldte haza az embereket. Egész addig csinálta ezt Pécelen, amíg nem nyugdíjazták. Aztán csinálta ott, ahol csak tehetette: Újpalotán, Szadán, vagy épp Óbudán, a Táborhegyi házban, Vinczék nagycsaládi körében.

Bandi bácsihoz fűződő minden emlékemet külön megszépíti, hogy a Táborhegyi lelkigyakorlatokon ismerkedtem meg Vincze Krisztivel, az egyik „házigazdával”, akivel aztán összeházasodtunk, és őt szép gyermekünk van már.

**Horváth János
Érd**

Mint a jó pásztor...

Bandi bácsinak olyan kisugárzása volt, amelyet mi gyerekfejjel talán nem vettünk észre, de valószínűleg ránk is átragadt, mert végigültük a gondozottakkal az iszákosmentő lelkigyakorlatokat, beszélgettünk és együtt étkeztünk velük, hallgattuk az előadásokat, amennyire tudtunk, bekapcsolódtunk a gitározásba – közben ugyanis János tanított minket gitározni is. A lelkigyakorlat mindig csütörtök délutántól vasárnap délutánig tartott, így csak a péntek délelőtt maradt ki, amíg iskolában voltunk. Ezenkívül bementünk a segítők zárt körű megbeszéléseire is, ahol arról volt szó, hogy ki kire fog külön is odafigyelni, vagy mit tapasztalt a segítettek részéről, miről beszélgett

az illetővel, vagy mit gondol, hogyan lehetne neki még jobban segíteni.

Most így utólag ez is furcsa, hiszen mi még gyerekek voltunk, de Bandi bácsi sosem mondta, hogy mit keressünk ott, sőt, ha véleményünk volt, azt ugyanúgy meghallgatta, és figyelembe vette, mint a felnőtt segítőkét. Így teljesen részesei voltunk ennek a folyamatnak: az örömmel, ha valaki le tudta tenni a poharat, és a reménynek azokkal kapcsolatban, akik még nem tudták ezt megtenni, vagy visszaestek. Itt talán adná magát a szomorúság vagy a kudarc szó, de Bandi bácsi sosem éreztetett ilyesmit, mindig az újkezdés lehetőségét hangsúlyozta, őt magát sem láttuk soha elkeseredettnak, pedig ebben a munkában csak kis hatáskörrel lehet

működni, s már az is jónak számít, ha egyáltalán van valami eredmény.

Lehet, hogy ez volt az egyik titka annak, amiért visszajártak hozzá, és amiért sokaknak sikerült megszabadulniuk: ő olyan volt, mint a jó pásztor, aki az eltévedt bárányt keresi, ölbe veszi, megvigasztalja, és feltölti reménnyel, amíg a maga lábán nem tud járni. Ha újra elesik, újra lehajol érte, mert mindegyik egyformán fontos a számára. Bennem leginkább ez maradt meg róla, ahogyan ül rendületlenül, és csak beszél, beszél türelmesen, mindig csak tisztán a Szentírásról, Isten megbocsátó szeretetéről, és semmi másról.

**Vincze Kriszti
Érd**